

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1925.

Andra kammaren.

Nr 9.

Fredagen den 6 februari.

Kl. 3,30 e. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 31 nästlidna januari och den 1 innevarande februari.

§ 2.

Herr statsrådet *Linders* avlämnade Kungl Maj:ts propositioner:

- nr 34, med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § 1 och 2 mom., 18 § 2 mom. och 23 § i skogsvårdslagen den 15 juni 1923 (nr 212);
- nr 35, angående anslag till riksskogstaxeringens fullföljande m. m.;
- nr 37, angående skolundervisning åt lots- och fyrpersonalens barn; och
- nr 38, angående påbyggnad av pediatrika kliniken vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund.

Dessa propositioner bordlades.

§ 3.

Föredrogos var för sig de å kammarens bord vilande propositionerna; och hänvisades därvid

till jordbruksutskottet propositionerna:

- nr 28, angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar;
- nr 29, angående avstående i vissa fall av mark från kronoegendomar eller upplåtande av nyttjanderätt eller servitutsrätt till sådan mark; och
- nr 30, angående efterskänkande av en kronans fordran mot jägmästaren i Kristinehamns revir Erik Danielsson;

till bankoutskottet propositionen, nr 31, angående pensionering av befattningshavare hos svenska betes- och vallföreningen;

till jordbruksutskottet propositionen, nr 32, angående ändring av moment 6 i villkoren för lån från gödselvärdslånefonden; samt

till bevillningsutskottet propositionen, nr 27, med förslag till förordning med särskilda bestämmelser om avdrag vid 1928 års taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt samt till beviljning av inkomst m. m.

§ 4.

Vidare föredrogos, men blevo ånyo bordlagda statsutskottets utlåtanden nr 11 och 12, bevillningsutskottets betänkande nr 1, bankoutskottets utlåtande nr 6 samt andra lagutskottets utlåtanden nr 1 och 2.

§ 5.

Herr *Holmberg* avlämnade en motion angående sättet för verkställande av öppen omröstning i riksdagen.

Nämnda motion, som erhöll ordningsnumret 272, bordlades.

§ 6.

Upplästes följande till kammaren inkomna protokoll:

Ar 1925 den 4 februari sammanträdde de av riksdagens kamrar utsedda valmän för att — sedan revisionssekreteraren Erik Gustaf Geijer, vilken vid 1924 års riksdag blivit utsedd till riksdagens justitieombudsmans efterträdare, den 28 sistlidna januari insatts i justitieombudsmansämbetet — utse annan behörig man att vara justitieombudsmannens efterträdare, intill dess innevarande riksdag anställt nytt val av justitieombudsman; och befunnos, efter valförrättningens slut, rösterna hava utfallit sålunda:

Herr revisionssekreteraren, t. f. expeditionschefen
Carl Willand Aschan samtliga avgivna eller 47 röster,
i följd varav herr revisionssekreteraren, t. f. expeditionschefen Carl Willand
Aschan blivit till riksdagens justitieombudsmans efterträdare utsedd.

David Bergström.

Arvid Lindman.

Ernst Svenson.

Bernh. Eriksson.

Jämte det detta protokoll lades till handlingarna, beslöt kammaren, att riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av kammarens protokoll under rättas om valet samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna avgiva förslag dels till förordnande för den valde, dels till skrivelse till Konungen med anmälan om det verkställda valet, dels ock till den paragraf, som därom borde i riksdagsbeslutet införas.

§ 7.

På förslag av herr talmannen, som förmälde sig hava om tiden för valen samrått med första kammarens talman, beslöt kammaren att onsdagen den 11 innevarande februari företaga följande val, nämligen:

val av dels tjugufyra valmän att, jämte ett lika antal valmän från första kammaren, utse revisorer och revisorssuppleanter vid riksbankens avdelningskontor i orterna, dels ock sex suppleanter för de av kammaren utsedda valmännen; samt

val av dels tjugufyra valmän att, gemensamt med ett lika antal valmän från första kammaren, utse riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare samt riksdagens militieombudsman och dennes efterträdare, dels ock sex suppleanter för de av kammaren utsedda valmännen,

§ 8.

Till bordläggning anmäldes:

andra lagutskottets utlåtande, nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med anhållan om riksdagens yttrande rörande ett å den internationella arbetsorganisationens konferens i Genève år 1921 antaget förslag till konvention angående obligatorisk läkarundersökning av barn och unga personer, som användas till arbete ombord å fartyg; och

andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande, nr 1, i anledning av väckt motion om ändring av § 14 i andra kammarens arbetsordning.

§ 9.

Justerades protokollsutdrag.

§ 10.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Ödström</i>	under 4 dagar fr. o. m. den	7 febr.,
» <i>Wagnsson</i>	» 6 » »	» 7 »
» <i>Johansson</i> i Krogstorp	» 6 » »	» 7 »
» <i>Hedlund</i> i Häste	» 10 » »	» 7 »
» <i>Björkman</i>	» 4 » »	» 7 »
» <i>Persson</i> i Falla	» 7 » »	» 13 » och
» <i>Holmgren</i>	» den 7 febr.	

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 3.52 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Lördagen den 7 februari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Hans excellens herr statsministern *Sandler* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 39, med förslag till förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 27 april 1923 angående rätt för Konungen att i visst fall åsätta särskild tullavgift;

nr 33, med förslag till lag i anledning av Sveriges anslutning till de internationella konventionerna angående godsbefordring å järnväg samt angående befordring å järnväg av resande och resgods;

nr 36, angående tilläggspension åt pastorn och förste läraren vid centralfängelset å Härlanda Carl Fredrik Lindroth.

Dessa propositioner bordlades.

§ 2.

Föredrogos var för sig Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till jordbruksutskottet propositionerna:

nr 34, med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § 1 och 2 mom., 18 § 2 mom. och 23 § i skogsvårdslagen den 15 juni 1923 (nr 212); och

nr 35, angående anslag till riksskogstaxeringens fullföljande m. m.; samt till statsutskottet propositionerna:

nr 37, angående skolundervisning åt lots- och fyrpersonalens barn; och

nr 38, angående påbyggnad av pediatrika kliniken vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund.

§ 3.

*Ang. en efter
ordinarie
motionstidens
utgång väckt
motion.*

Föredrogos den på kammarens bord liggande motionen, nr 272, angående sättet för verkställande av öppen omröstning i riksdagen; och begärdes ordet därvid av motionären

Herr **Holmberg**, som yttrade: I enlighet med riksdagsordningens 55 §, andra stycket, anhåller jag härmed att kammaren i detta särskilda fall måtte medgiva, att denna motion får väckas, oaktat vid dess avlämnande i går mer än tjugu dagar från riksdagens öppnande förflutit.

Med bifall härtill beslöt kammaren remittera ifrågakvarande motion till sitt sjätte tillfälliga utskott.

§ 4.

Vidare föredrogos, men blevo ånyo bordlagda andra lagutskottets utlåtande nr 3 och andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande nr 1.

§ 5.

Vid härfpå punktvis skedd föredragning av statsutskottets utlåtande, nr 11, i anledning av vissa utav Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under fjärde huvudtiteln gjorda framställningar biföll kammaren vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

§ 6.

Föredrogs statsutskottets utlåtande, nr 12, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare jämte en i ämnet väckt motion.

Ang. tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare m. fl.

Därvid anförde

Herr **Eriksson** i Stockholm: Herr talman! Som kammarens ledamöter finna, har jag tillåtit mig att i detta ärende väcka en motion. Denna motion har rönt det för motioner icke ovanliga ödet att avstyrkas av ett enhälligt utskott. Därmed borde också motionens öde vara avgjort. Jag skall emellertid till kammarens protokoll be att få säga några ord, och jag gör det så mycket hellre, som jag förmodar att det är få av kammarens ledamöter som ha varit i tillfälle att läsa den motivering som jag i motionen anført till förmån för mitt yrkande.

I motionen framhåller jag, att, när man jämför avlöningen, den totala avlöningen alltså, för vaktmästare vid oreglerade verk, såväl den fasta årsavlöningen som det nu utgående tillfälliga lönetillägget och dyrtidstillägget, å ena sidan, och å andra sidan lön och dyrtidstillägg för expeditjonsvakter vid de reglerade verken, så finner man, att de förra ha en betydligt sämre ställning i löneavseende än de senare, i det lönen ställer sig här i Stockholm 412 kronor, vad begynnelselönen angår, och 752 kronor, vad slutlönen angår, per år mindre än motsvarande tjänstemäns i de nyreglerade verken. Med anledning därav har jag tillåtit mig yrka att det tillfälliga lönetillägget vid de oreglerade verken måtte höjas med 50 %, med resultat alltså, att den ställning i lönehänseende, som ifrågavarande befattningshavare intaga, skulle bli något gynnsammare i förhållande till deras kolleger i de reglerade verken.

Givetvis kan man anse att det kan vara olämpligt att framställa ett yrkande för allenast en grupp av befattningshavare i de oreglerade verken, därför att även andra befattningshavare vid de oreglerade institutionerna ha en sämre ställning än deras motsvarande kolleger vid de reglerade verken. Jag har emellertid upptagit allenast vaktmästare av den anledningen, att de ju äro de lägst avlönade av ifrågavarande befattningshavare, varav följer att den jämförelsevis stora skillnaden i lönehänseende givetvis måste för dem vara mera betungande än för andra befattningshavare vid de oreglerade verken. Om man gör en jämförelse med dessa andra befattningsgrupper, finner man också, att vaktmästarne äro relativt sämre ställda. Utgår man från att tredjegradstjänsterna vid oreglerade verk motsvara byråchefsbefattningar, andragradstjänsterna sekreteraretjänster, förstegradstjänsterna notarietjänster och vaktmästartjänsterna expeditjonsvaktjänster, skall man finna, att begynnelselönen utgör för tredjegradstjänstemannen 97 procent av den lön, som tillkommer en byråchef i ett reglerat verk, för andra-

Ang. tillfälliga
lönstillägg åt
vissa vakt-
mästare
m. fl.
(Forts.)

gradstjänstemannen 100 procent (d. v. s. samma lön) av vad som tillkommer en sekreterare vid ett reglerat verk, för förstegradstjänstemannen 87,8 procent av en notarielön i ett reglerat verk, men att vaktmästarna i begynnelselönen uppbära allenast 86,4 procent av den avlöning, som tillkommer expeditionsvakt vid reglerat verk. Jämför man slutlönerna, finner man, att vaktmästarnes vid de oreglerade verken ställning är ännu sämre. Jag skall endast uppräknat siffrorna. De äro respektive 91,3 procent, 98,9 procent, 95,8 procent och 80,2 procent. Alla dessa siffror hänföra sig till avlöningarna å den dyraste ortgruppen.

Nu påpekade förhållanden ha, som jag förut antytt, medfört, att jag ansett det berättigat att framställa ett yrkande om förbättring av vaktmästarnes vid de oreglerade verken löneställning. Som utskottet emellertid, som jag i början av detta anförande nämnde, enhälligt avstyrkt motionen, skall jag icke tillåta mig att framföra något yrkande om bifall till densamma utan låta trösta mig av de ord, varmed utskottet avslutat sin motivering och som gå ut på en hänvisning till årets statsverksproposition, enligt vilken i år förslag kommer att framläggas rörande lönereglering för ytterligare ett antal verk. Hädanefter skulle det således endast bliva ett obetydligt antal av de befattningshavare, varom här är fråga, som icke fått sina löner reglerade.

Herr talman, jag har icke något yrkande att framställa.

Vidare yttrades ej. Utskottets hemställan bifölls.

§ 7.

Härefter föredrogos vart för sig:

bevillningsutskottets betänkande, nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av ett mellan Sverige och Polen avslutat handels- och sjöfartsavtal;

bankoutskottets utlåtande, nr 6, i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställning om ändrad lydelse av 13 och 25 §§ i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 m. m.; samt

andra lagutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad utbildningstid för värnpliktiga av 1925 års klass m. m.; och

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad tid för fullgörande av repetitionsövning för vissa värnpliktiga.

Kammaren biföll vad utskotten i nämnda betänkande och utlåtanden hemställt.

§ 8.

Anmäldes och godkändes första lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 16, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt tillämpning av lagen den 31 maj 1918, innefattande särskilda bestämmelser angående rätten till inmutning inom vissa län.

§ 9.

Till bordläggning anmäldes:

statsutskottets utlåtanden:

nr 1, angående regleringen för budgetåret 1925—1926 av utgifterna under riksstatens första huvudtitel, innefattande anslagen till kungl. hov- och slottsstaterna; och

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående övergångsbestämmelser i anledning av blivande beslut om uppflyttning i lönegrad av vissa tjänster, som tillhört förutvarande andra normalgraden, m. m. jämte en i ämnet väckt motion;

bevillningsutskottets betänkande, nr 2, i anledning av väckt motion om utsträckning av tiden för återutförelse och ansökan om tullrestitution vid återutförelse av vissa varor m. m.; samt

första lagutskottets utlåtande, nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 11 kap. 38 § rättegångsbalken.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag.

§ 11.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Werner</i>	under	4 dagar	fr. o. m.	den	8 febr.,	
» <i>Johansson</i> i Uppmälby	»	3	»	»	8	»
» <i>Andersson</i> i Löbbo	»	8	»	»	10	»
» <i>Borg</i>	»	2	»	»	9	»
» <i>Ryberg</i>	»	6	»	»	9	»
» <i>Henrikson</i>	»	10	»	»	8	»
» <i>Vahlstedt</i>	»	6	»	»	9	»
» <i>Holmström</i> i Gävle	»	3	»	»	11	»
» <i>Pettersson</i> i Hällbacken	»	3	»	»	10	»
» <i>Englund</i>	»	7	»	»	10	»
» <i>Nilsson</i> i Antnäs	»	7	»	»	8	»
» <i>Hedström</i>	»	7	»	»	8	»
» <i>Molander</i>	»	6	»	»	9	»
» <i>Kloo</i>	»	6	»	»	9	» och
» <i>Svensson</i> i Grönvik	»	6	»	»	9	»

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 11.28 f. m.

In fidem
Per Cronvall.